

בבלתי שנייר

בטקס סיום קורס לשייטת השתלשל ניר קריצ'מן באומגה מגובה חמש קומות עד המים • "דאגתי שמא יקרה לו משהו, ואמרתי לו: 'ניר, אני פוחדת', וניר חיך אליי ואמר: 'סבתא, זה קטן עליי'" • הוא היה חסון ושרירי • חבריו אמרו שהוא "עשוי מברזל" • השבוע, נהרג במצוד אחר מבוקשים בכפר עסירה א-שמליה

מירית אזרחי

צילומים: אליעד שניידר

המתנה לסבא

סבתא, ורדה, יוצאת ארגון האצ"ל, וסבא, יעקב, יוצא ההגנה, אהבו בלב ובנפש את הנכד. "לחמתי בכל מלחמות ישראל. לא חלמתי שבניי יילחמו. משהו השתבש בדרך. שנכד ייהרג לפני סבא? את זה אני לא יכול לקבל", אומר כבאב סבא יעקב.

מה אפיין את ניר?

"החיך שלו. לא אשכח את החיך של ניר עד אחרית ימי. איזה חמימות נתן לנו, לא ייתכן שיבוא לחופשת סוף שבוע בלי לבקר אותנו. אף פעם לא סיפר על מה שהוא עושה בצבא. אמרתי לו, 'ניר, אני יודע לשמור על סודות בקנאות', אבל הוא בשלו. רק אחרי שפורסמו הפעולות שהשתתף בהן, ידענו שגם ניר שלנו היה בין הלוחמים".

בין הסבא לנכד שררה מערכת יחסים קרובה וחברית. גם החברים לנשק וזכרים כיצד דיבר ניר בחום ובגאווה על סבא. "הייתי ממקימי בית הפלמ"ח ברמת אביב", נזכר הסבא בדמ"ע. "באחד הימים החלטנו, ניר ואני, לארגן ביקור של צוות הקומנדו שלו בבית הפלמ"ח. התכוננתי לקראת המאורע, והייתי כנתי הכל. ניר וחבריו הגיעו לבית הפלמ"ח באוטובוס. ביקרתי שתי שיפתחו להם במיוחד את המקום, ואפילו הבאתי להם את מפקד השייטת הראשון בצבא. זאת היתה חוויה בלתי נשכחת. ניר היה מאושר".

לא שבו

בבית מתאספים חבריו של ניר מהשייטת. בעיניים אדומות מבכי הם נזכרים איך בשנה שעברה נסעו עם ניר לארץ צוות הברית במסגרת הצבא, ולא שוכחים כיצד ניר חיפש מתנות לכל אחד מבני משפחתו. "יום אחד ראינו אותו מחזיק ערכה מוזרה. שאלנו אותו 'מה זה', והוא אמר 'זאת ערכה של פטישים, בשביל סבא שלי'. כזה היה ניר. דואג לכל אחד".

"היינו ביחד ארבע שנים, מיום הגיוס ועד יום מותו". מספר חבר מהשייטת. "יותר מכל אני זוכר את חוש ההומור של ניר. את הציניות. גם כשכולם נראו 'שבוזים', ניר היה מגיע ונותן את הברדיחה שלו".

"היו לו ידי זהב של אומן, והוא בנה דברים מעץ ומברזל. את כל החדר שלו הוא בנה", מחיך חבר נוסף לנשק. "אני לא אשכח איך פעם עשינו ניקיון של החוף, ופתאום ראינו את ניר מרים קרש ענק ורקוב. צחקתי ושאלתי אותו 'קריצ'מן, בשביל מה אתה צריך את הקרש הזה?', והוא השיב: 'אני לוקח, ואתה עוד תראה בשביל מה'. כעבור שבוע באתי אליו הביתה, ולא האמנתי למראה עיניי. ניר הפך את הקרש לכוננית דיסקים מעוצבת להפליא".

חבר מהצבא מוסיף: "לחבר שלו היה טרקטורון, ששניהם שיפצו אותו ביחד. בשנה שעברה ניר נסע בטרקטורון ליד תחנת הכוח, ועבר תאונה. הטרקטורון התעקם לגמרי, ולניר לא קרה כלום. זה היה נס. גם עכשיו, בפעולה, ראינו איך שהוא נפצע קשה, ועדיין סירבנו להאמין שמהו רע יקרה לו. חיכינו שוב לנס".

ניר היה ממונה על פרויקט חשוב בצה"ל. הוא עמד להשתחרר, אבל חבריו מגלים שהיו לו תוכניות אחרות. "שעה אחת בלבד לפני פציעתו הטראגית, אמר לנו שהוא מתכנן לצאת לחופשה ללא תשלום, ואחריה לחזור לשרת בקבע, כדי להשלים את הטיפול בפרויקט. אף אחד אחר חוץ ממנו לא

מטופל בשטח, וכעבור דקות ספורות מפונה במסוק לבית החולים "שיבא" בתל השומר. פציעתו אנושה. באותה עת, בן דודו של ניר נמצא בתל השומר. הוא מגיע לבקר חבר פצוע. הוא יושב עם חבריו ומספר להם בגאווה על ניר. את השיחה הקולחת קוטע רעש מסוק נוחת. 'תראו, מי' שהו נפצע', הוא אומר בדאגה לחבריו, ולא יודע שכן דודו היקר שוכב פצוע במסוק, נאבק על חייו.

חדרה. יום שני אחר הצהריים. דורתו של ניר נסערת. לבה מנבא לה רעות. "בעלי הסיע אותי להשתלמות, נכנסתי לכיתה, ולא יכולתי לשבת. הסתובבתי חסרת מנוחה, ואמרתי לאנשים: 'אתם יודעים שהחיילים שלנו נלחמים עכשיו בשור מרון'. לפתע הסתובבתי, וראיתי מולי את בעלי. הוא אמר לי 'נירוש', ואני כבר הבנתי הכל. ניר היה טוב, ואלוהים לוקח אליו את הטובים".

לאחר שנקבע מותו של ניר מגיע קצין העיר חדרה למשפחת קריצ'מן, ובפיו בשורת איוב. הבית ברחוב גיל"י מתעטף בייגון. משפחה שלמה ומאושרת הופכת למשפחה שכולה. לבית האבלים מגיעים הרופא והחובש, שטיפלו בניר בשטח. הם מספרים למשפחה את כל מה שעבר על יקירם בדקות האחרונות לחייו. לבית נכנסת שבורה וכואבת תמר יחזקאלי (19), חברתו של ניר. היא יושבת בחדרו, על מיטתו, ובוכה. הבשורה המרה עוברת בחדרה מפה לאוזן. בשעות הערב, עוד בטרם יצאה הורעה בתקשורת, נוהרים לבית קריצ'מן בני משפחה וחברים רבים.

גאון בפיזיקה

ניר (23), נולד וגדל בחדרה, הבן האמצעי של פניאל, עצי מאי, והרס, מורה לספרות בתיכון "נעמת" בחדרה, אח לרן (25), חייל במילואים ביחידה מובחרת, וסיוון (18). הוא למד בבית הספר הממלכתי "ארלוזורוב", ובהמשך ב"תיכון חדרה" במגמה ריאליט פיזיקלית. חבריו מספרים שהיה "גאון בפיזיקה", והמקצועות הריאליים היו לו כ"שפת אם".

ניר עמל על כושר גופני ופיתוח הגוף. "הוא היה שרירי וחזק, בכל ענפי הספורט, ואפילו זכה במקום ראשון בתחרות אזורית להרמת משקולות. כמה שהוא היה חזק - ככה הוא היה עריץ. בחיים לא ראיתי אותו מרים יד על מישור", מספר בעיניים אדומות אחיו, רן.

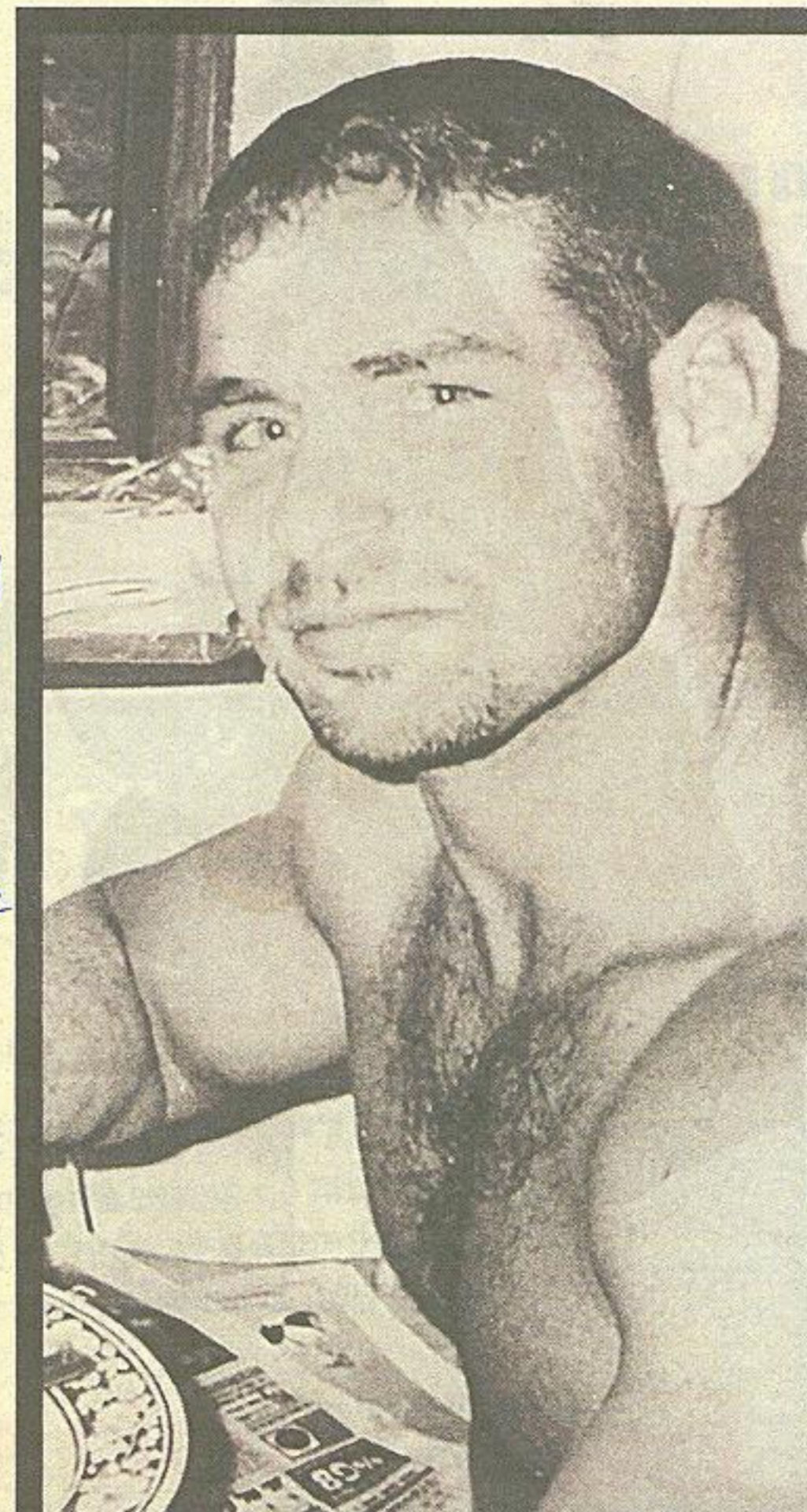
בשנת '98 התגייס לצה"ל, ושירת בקומנדו הימי. הוא השתתף בפעולות מיוחדות, ביניהן ההשתלטות על הספינה 'קא' רין איי' בים סוף. בעוד שלושה חודשים אמור היה להשתחרר מצה"ל, לאחר שירות קבע שנמשך שנה.

יום שלישי, שעות אחרות לפני הלוויה, בית משפחת קריצ'מן הומה בכני משפחה וחברים, הבאים לנחם ולהתנחם. "ניר התגייס עם הרבה מוטיבציה לצבא", מספרת בעצב הסבתא, ורדה קריצ'מן. "בטקס הסיום שלו הגענו עם כל המשפחה. ניר וחבריו ירדו באומגה מגובה חמש קומות על המים. ניר גלש עם מדים לבנים ישר למים. היה כל כך יפה. דאגתי שמא יקרה לו משהו, ואמרתי לו: 'ניר, אני פוחדת', וניר חיך אלי ואמר: 'סבתא, זה קטן עליי'".

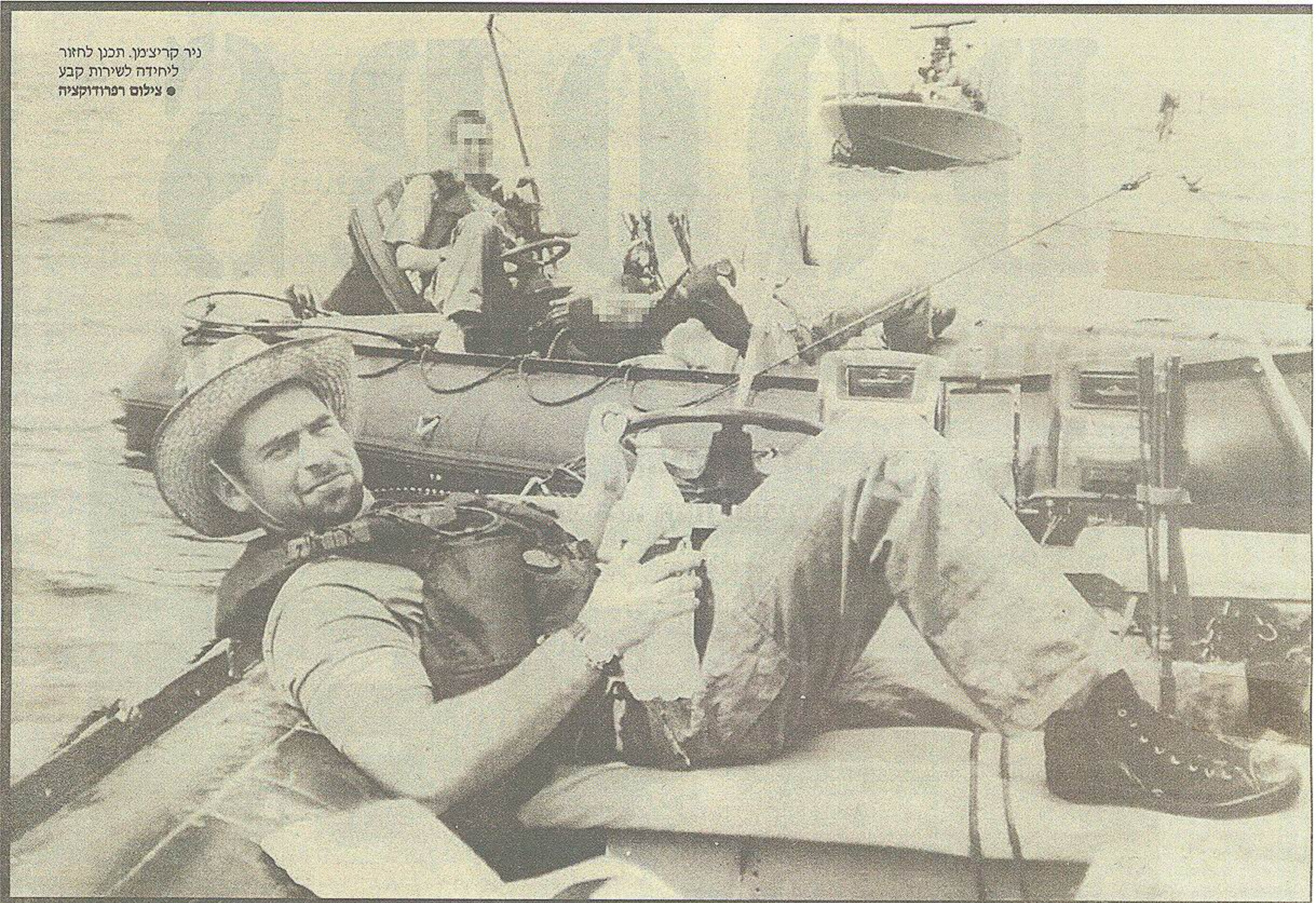
גם דורתו של ניר זוכרת את טקס הסיום. עיניה מצטטפות בדמעות: "ניר היה יפה וגאה עם המדים הלבנים. כולם שמחו, אבל אני בכיתי. בכיתי בגלל שפחדתי שיקרה לו משהו רע. כל הזמן פחדתי".

יום שני פשטה השמועה בחדרה: ניר קריצ'מן, לוחם השייטת, בן למשפחה ותיקה בחדרה, נהרג במצוד אחר מבוקשי חמאס בכפר עסירה א-שמליה. למחרת התנוססו תווי פניו המרשימים על שערי העיתונים. ועדיין בקושי אפשר היה לתפוס. "ניר היה עשוי מברזל. תמיד אמרנו שלא יכול להיות, שיקרה לו משהו. קראנו לו 'בלתי-שביר'", סיפר חבר ליחידה.

יום שני בצהריים. לוחמי השייטת עורכים סריקות בשטח ליד שכם. ארבעה פלשתינאים, בהם שני מבוקשים, מפתיעים אותם במכת אש. מתפתח קרב יריות. רב סמל ניר קריצ'מן, לוחם ביחידת הקומנדו הימי, נורה בראשו. במקביל, חיילי הכוח משיבים בירי, ומצליחים לחסל את המבוקשים. ניר

ניר קריצ'מן ז"ל. ידי זהב • צילום רפרודוקציה

**בן דודו של ניר היה ביום שני בתל
השומר לבקר חבר פצוע. הוא ישב עם
חבריו וסיפר להם בגאווה על ניר. את
השיחה קטע רעש מסוק נוחת. 'תראו,
מישהו נפצע', הוא אומר בדאגה
לחבריו, ולא יודע שכן דודו שוכב
פצוע במסוק, נאבק על חייו**

**הסבא, יעקב: 'לחמתי בכל מלחמות
ישראל. לא חלמתי שבני ילחמו. משהו
השתבש בדרך. שוכד ייהרג לפני
סבא? את זה אני לא יכול לקבל'**

**האח, רן: 'הוא היה שרירי וחזק, בכל
ענפי הספורט, ואפילו זכה במקום
ראשון בתחרות אזורית להרמת
משקולות. כמה שהוא היה חזק - ככה
הוא היה עדין. בחיים לא ראיתי אותו
מרים יד על מישהו'**

תכנן לחזור ליחידה".
האחים רן וניר היו קרובים מאד זה לזה. "כל הזיכרונות
שלי מהילדות מלאים בניר. אי אפשר לתאר זיכרונות חדשים
שייווצרו בלעדיו. תמיד היה מלא חיים ומוקף בחברים. עכ
שיו רואים כמה אנשים נוכים עליו", אומר רן, ופורץ בבכי
מר.

"לניר היה חבר קרוב מילדות ועד היום. כשהיו בני 8
נפצע החבר בתאונת דרכים, וניר אימץ אותו. כבר אז ידע
שהערך החשוב מכל זה לעזור לחברים. הוא לא זו ממנו, ביקר
אותו בבית החולים והביא לו שיעורים. ניר נקשר למשפחתו,
והפך שם לבן בית", סיפר רן.

"ניר ואני היינו חברים טובים", המשיך האח, "הכל תכננו
ביחד. תמיד ידעתי שהוא יצליח בכל מה שיעשה. הלכנו ביחד
לפאבים, לקניון, ותמיד הרגשתי בטוח לידו. אף פעם לא די
ברנו על אפשרות שמישהו יפצע. לא חשבנו שזה יקרה לנו,
אבל הנה זה קרה".

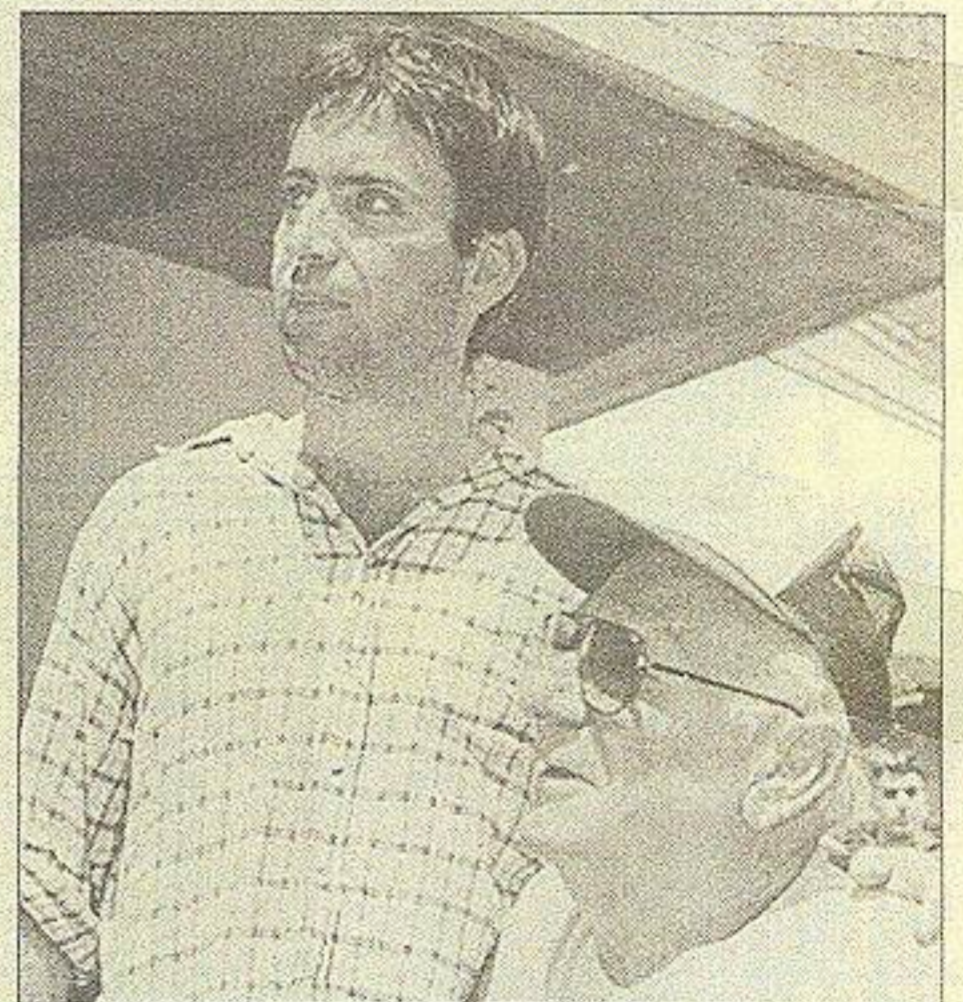
החברה מתחננת

החברה של ניר, תמר יחזקאלי, ספוגה בחררו, שוכבת
חסרת אוגים על מיטתו: "בבקשה, בבקשה, תגידו לי שזה לא
נכון", היא מתחננת. מסביבה חברותיה הקרובות מקורס הק'
צינות בו היא משתתפת, אחותה, מירי, ואמה, חרווה יחזקאלי,
מנסות ללא הצלחה לנחם.

"תמר אינה מסוגלת לדבר. קשה לה לעכל את מותו של
ניר", אומרת חרווה בכאב, "אני זוכרת איך לפני שבועיים
נפוצה שמועה שחילי שייטת נהרגו בשטחים. מאוד פחדתי
שקרה משהו לניר, וכמה הוקל לנו כשהתברר שזו רק שמו'
עה".

אבל עכשיו זה אמיתי, וחרווה משחזרת בבכי מר את הש'
תלשלות האירועים. "ביום שני בשעה 16:00 נודע לי שניר
נהרג. תמר נמצאת בקורס קצינות, אותו היא מסיימת ביום
חמישי הזה. מיר התקשרתי לבעלי, והוא נסע מיד אליה לבי'
סיס. הוא סיפר למפקד הקורס שלה על האסון, והמפקד קרא
לתמר. תמר יצאה עם חיוך גדול ואמרה: 'אבא, מה קורה',
ואבי, בעלי, אמר לה: 'ניר נהרג'. תמר סירבה להאמין ואמרה:
'זה לא יכול להיות'. אבי הביא אותה לבית הוריו של ניר,
ומאו היא בחררו.

תמר לא מסוגלת לדבר על ניר בלשון עבר. גם אנחנו מת'
קשים להאמין שהוא נעלם. זה רע ועצוב ומתסכל. כל כך נה'
ניתי לראות את החברות היפה בין תמר וניר. לניר היתה

הסבא יעקב והא רן. "קשר מיוחד"

תמר יחזקאלי. "תגידו שזה לא נכון"

נוכחות עצומה, הוא היה כל כך יפה וגדול, ועם זאת, כל כך
עדין ומנומס. הוא ענה על תפילותיה של כל אס. מאד אהב'
נו אותו והערצנו אותו. לא פעם באמצע החופש הוא הוקפץ
לצבא, ותמיד קיבלנו את זה. הוא היה לוחם ואדם אגדי".
ניר הובא למנוחות ביום שלישי אחר הצהריים, בחלקה הצ'
באית בבית העלמין בחררה. אלפים ליוו אותו בדרכו האחרו'
נה, בהם אלוף פיקוד מרכז, מפקד חיל הים, מפקד השייטת,
וחברים לנשק. אף אישיות ממלכתית לא הגיעה.